

Nær fáa brúkararnir endurgjald fyrri skerjanina av keypikraftini?

Munurin á borgarligum og sosialistiskum sparitiltøkum.

Húsarhaldskostnaðurin fyrri eina miðal familju er settur til 6000 kr. Hetta er nógv ov lágt í mun til dýrtíðina; men kortini vinna 10.300 av 14.3000 skattaborgarum minni enn 6000 kr. árliga (1952) 2800 vinna minni enn 1000 kr., 2700 vinna minni enn 2000 kr., 2000 minni enn 3000 kr. og 3000 minni enn 5000 kr. Hetta er ein dapur og ræðuligur veruleiki at hugsa um.

Men hóast henda veruleika kom afturhaldið — sambandið og fólkafløkkurin — í 1951 og álegði hesum 11.500 1 milj. kr. í tolli. Harvið skerdu teir keypikraftina hjá hesum undirløntu arbeidarunum og fiskimonnum við 900 kr. T. v. s., at keypikraftin í tí ov lágt setta húsarhaldskostnaðinum upp á 6000 kr. minkaði niður í 5100 kr.

Aftur nú hevur hitt borgarliga afturhaldið — TJÓÐVELDISFLOKKURIN, SAMBANDIÐ og FÓLKAFLØKKURIN — álagt hesum somu undirløntu brúkarunum 1,2 milj. kr. í tolli afturat. Við øðrum orðum er nú keypikraftin skerd við umleið 2000 kr. ella $\frac{1}{3}$ av húsarhaldskostnaðinum.

At henda skerjanin harðast rakar tey við teim smáu inntøkum er týðiligt. Tey høvdu ov lítið frammenundan; nú hava tey munandi minni. Soleiðis hava hesir flokkar eyðrænt fólkið, skert livilíkindini, ja, tíkið breiðið úr munnum á fátækum erbeidsmonnum, fiskimonnum, teirra konum og børnum. Hvussu kunnu mong av hesum hava nóg mikið til klædna, til friðkan av heiminum, til lærdóms hjá børnunum o. s. fr. — Ógjørsligt. — Men samstundis verða teir stóru eindir.

Nú vilja móttøðumenn okkara siga, at hetta er beint tað, ið partamenn okkara í Danmark hava gjørt herfyri. Tað er rætt, hvat tollinum viðvíkri. Teir hava álagt ein ovurstóran toll fyrri at skerja keypikraftina, minkað um forbrúkið, tí teir ikki hava fremmant gjaldoyra at gjalda tað av útlendskum vörum, ið brúktar verða. Men hóast henda ovurstóra tollin fer prísalið — eins og hjá okkum — ikki upp.

Men so kemur munurin millum borgarligt og sosialistiskt stýri. Føroyskir arbeidarar og fiskimenn fáa ongatið endurgjald fyrri hina skerdu keypikraftina. Tað fáa kammiratararnir í Danmark, tí eingin javnaðarstjórn vil nakrantíð finna uppá at skerja keypikraftina av hini hart vunnun lönini, uttan at veita teim arbeidandi fult viðurgjald.

Danskir arbeidarar — øll við eini inntøku undir 20.000 kr. — fáa nú ókeypis obligatióinir, hvørs

samlaða áljóðandi er samsvarandi hina skerdu keypikraftina; men tá ið henda skerjanin er ein fyribilsskipan, kunnu obligatióinir ikki innloysast fyrr enn um nokur ár. T. v. s., at danskir arbeidarar um nokur ár kunnu fara í bankan eftir teimum pengunum, ið teir ikki fáa hendur á í dag.

Men tað koma føroyskir arbeidarar og fiskimenn ongatið at kunna gera.

Arbeidarar og fiskimenn! Tann peningin, ið tjóðveldismenn, fólkafløksmenn og sambandsmenn stjála frá tykkum í dag, fáa tit ongatið aftur.

Hetta er munurin á borgarligum afturhaldsstýri og sosialistiskum arbeidarastýri.

Minnstaløn og prísviðbót.

Tað mundi vera fáur fiskimaður, ið dugdi at skilja ta løgna gerð, tá ið sjálvur fiskimannafelagsformaðurin legði til brots fyrri at minnka minnstulønina úr 800 niður í 650 kr. Tá ið hann tók til orða fyrri at verja seg móti ábreiðtlum frá fiskimonnum fyrri hesa misgerð, segði hann, at fiskimenn høvdu fingið ríkiligt aftur ímóti við prísviðbótini.

Hetta kom ikki at roynast so. Fiskimannafelagsformaðurin segði ósatt fyrri okkum fyrri at dýlja svikagerðina, sjálvandi. Í øllum færum kom minnstalønin við prísviðbót við tí skipi, ið eg var við, ikki at rækka nær 800 kr. tilsamans; men hetta er ikki fyrstu ferð at skrivning hansara als ikki stendur mót við veruleikan. Hann hevur havt framúr gávur at tveita okkum mold í eyguni, men veruleikan verður hann ikki at venda.

Vit hava mist hinar 800 kr. í minnstuløn, og vit hava ikki — sum formaðurin bedýraði okkum — fingið nóg mikið endurgjald við prísviðbótini.

Nú er umráðandi hjá okkum fiskimonnum at siga NEI til fleiri niðurskurðar — hertil og ikki longur!

J. P.

Landsstýrið

hevur lagt fram uppskot um

- 1) at allir, ið eiga skip, skulu hava so stóran avskrivningarrætt, at teir verða skattafríir,
- 2) at eingin ríkiskroppur skal gjalda skatt av nøkrum parti av sínum ríkiðomi.

Hvør ið so skal gjalda, kann meingil maðurin rokna út.

KUNSTGØDNING

KALKSALPETER

18% SUPERFOSFAT (grannuleret)

50% KALI

AMONSULFATSALPETER
NITROPHOSKA

Største lager — billigste priser
mod kontant betaling.

A.S. Valdemar Lützen,

TELEFON 1020

Thorshavn.

TELEFON 1020

Saman fyrri loysingini — men hvør frá sínum horni.

Erlendur Patursson og Eiden Müller hava í »14. Sept.« og í »Dimmu« greipa hendur saman tll áløps á P. M. Dam.

Erlendur tekur upp aftur gramfonplátuna, at Dam skal eiga sína skuld fyrri Parkeston.

Sum av Dam sjálvum aðrastaðni í blaðnum prógvað er hetta hin størsta ósannind.

Dam hevur ongatið biðið um ella góðtikið at blanda danskt polití uppi læknamálið.

Hann hevur tvørturímóti meiri enn nýkar annar barst ímóti tí. Og harðari enn nakar annar tók hann til orða ímóti Parkeston's áløpi.

Men Erlends lutur í Parkeston's stríðnum var ongatið dikteraður av øðrum enn at skapa hat móti dønum og loysingarhug millum manna. Sfalvt læknamálið hevur hann sum kunnugt sviðið eigiligari enn nakar.

Eiden Müller, ið er blaðmaður Politikens og tíðindamaður Reuters skuldi gingið spakuliga við hurðunum. Tí danir hava nú fingið eyguni upp fyrri, at Reuters eigur ongan so litadán tíðindamann sum hann. Hann hevur sjáldan nokur tíðindi uttan illavörðið bryggj móti sosialistunum. So var eisini hansara tíðindi og skrivning um sosialistarar undir Parkeston's og læknagøluni.

Men hann eigur at vita, at teir borgarligu umboðsmennir á ministarafundinum um Parkeston vóru alt annað enn bliðir og vælnøgdir við »de vildledende informationer«, teir høvdu fingið, áðrenn Parkeston fór úr Danmark.

Ikki bara státsministarinn, Kampmann og allir sosialdemokratarnir, men eisini teir borgarligu »spidserne« ásanna, at eingin verri gerð er gjord móti »samhøgheden« enn tann politikkur, ið sambandið hevur ført, síðan A. S. fór.

Útrópið (av einum tjóðveldisloftingsmanni): »Danir hava onga betri gerð gjørt loysingini enn at

senda Parkeston til Føroyar!« og (frá einum øðrum tjóðveldismanni): »Spell fyrri loysingina at Parkeston ikki leyp á« tala sítt týðiliga språk.

Nýggjur skúli. Áttalanin er at fara undir nýggjan skúla í Sorvági, ikki langt frá hinum gamla skúlanum. — Ormurin úr Fuglafirði hevur ført nær fyrsti lastirnar av skervi.

Lorvík. Í summar hava Lorvíkskingar langt kajuna 10 metrar. Hesir 10 m., ið komnir eru afturat eru eisini breiðari enn hin innari parturin av kajuni.

Gøtu. Í ár hava Gøtumenn bygt umleið 30 m. afturat kajuni í Syðrugøtu. Hetta strekkið rokkur út á eina fles, ið liggur beint útfyri. Nú er vörðið frálikt at leggja at.

Fuglafirði. Pilot og Gulldrangur, ið hava verið í Grønlandi eru farnar á síld. Bernaisa og Mazeppa komu úr Grønlandi sunnumorgunin og Kyrjasteinur týsdagin.

Bygt verður nú omaná skúlan, soleiðis at rúm fæst til 4 skúlastovur afturat. Arbeidið er komið so langt ávegis, at eftir er nú sjálv innrættingin.

Seinasti tíðindi eystanifrá siga, at fiskurin nú er farin at minnka.

Nátarnir. Menn hava fingið væl av náta (havhestaungum) í ár. Heimildarmaður okkara visti at siga frá, at Viðingar høvdu fingið umleið 1000 nátar í bjorgunum miðskeiðis í vikuni. Tó verður hildið, at ikki er so nógv til, men teir eru feitari og betri enn vanligt.

Ein av fyrstu døgnum kemur nýggja sjúkrahússtjórnin fyrri Norðoya læknadomi saman til fundar í Klakksvík.

Hoyggingin. Norðanfyrri liður nú væl at hoyggja, men hjá nógvum hevur úrslitið roynst illa. Ein 8-marka bóndi sigur frá, at hann hevur fingið 140 byrðar minni enn seinasta ár.